

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2020-2021

20 JANUARI 2021

VRAGEN OM UITLEG EN VRAAG

**Commissie voor Onderwijs en Vorming
van woensdag 20 januari 2021**

INTEGRAAL VERSLAG

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: de heer Gilles Verstraeten, voorzitter, de heer Fouad Ahidar, de heer Arnaud Verstraete, mevrouw Khadija Zamouri

Plaatsvervanger: de heer Guy Vanhengel

Andere leden: de heer Jan Busselen, de heer Dominiek Lootens-Stael

Verontschuldigd: mevrouw Hilde Sabbe

INHOUD

1. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot de vertrouwensbreuk tussen het KCB en de EhB
- Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over maatregelen bij problematisch spijbelgedrag
- Vraag om uitleg van de heer Jan Busselen tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot kilometerheffing voor leerkrachten en gezinnen van leerlingen die naar en van Brussel reizen
- Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over het groot aantal Nederlandstalige kinderen dat in Brussel geen school naar keuze vindt

2. Vraag (R.v.O., art. 58)

- Vraag van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende huiswerkklassen

3. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de stand van zaken van leerkrachtenuitwisseling
- Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de evaluatie van de eerste drie jaren tweetalige lerarenopleiding

4. Regeling van de werkzaamheden

1. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

Vraag om uitleg van de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot de vertrouwensbreuk tussen het KCB en de EhB

De heer Jan Busselen (PVDA): Op 3 november 2020 viel er op het mediakanaal *Bruzz* te lezen dat de directeur van het Koninklijk Conservatorium Brussel (KCB) en een van haar medewerkers werden ontslagen door de directie van de Erasmushogeschool (EhB). Het ontslag zou te maken hebben met een samenwerking die het KCB is aangegaan met de muziekacademie van Anderlecht. In het kader van die samenwerking kreeg een aantal bachelorstudenten extra lesuren van assistenten die betaald werden door de academie. Die studenten stonden dan ingeschreven zowel aan het Conservatorium als in Anderlecht.

Bij de studenten en docenten sloeg het nieuws in als een bom. Het nieuws kregen ze via een korte mail van de algemeen directeur van de EhB waarin het ontslag wegens ernstige onregelmatigheden werd aangekondigd. De voorzitter van de studentenraad van het Conservatorium verwoordde het als volgt: *“Dat twee steunpilaren in volle coronacrisis van de ene dag op de andere weggestuurd werden zonder dat duidelijk was waarom, zorgde meteen voor grote onrust.”* Bij navraag onder leerlingen en docenten is het onbegrip voor deze plotse en zeer drastische beslissing groot.

In een tweede artikel op *Bruzz* lezen we dat de 2 ontslagen betrokkenen door de meeste studenten en docenten op handen worden gedragen. Het regende dan ook steunbetuigingen op Facebook en 190 studenten, personeelsleden, alumni en eredocenten van het KCB stuurden midden november een protestbrief naar de directie van de Erasmushogeschool. Daarin vragen ze vooral naar een duidelijke reden van het plotse ontslag van de directrice en haar adjunct.

Het is mogelijk dat de band tussen de EhB en het KCB niet optimaal was. Het KCB werd vrij laat onderdeel van de Erasmusscholengroep en heeft steeds moeten vechten om zijn eigenheid te kunnen behouden. Het gaat tenslotte om een kunstopleiding. Zonder mij uit te spreken wil ik wel wijzen op de internationaal gerenommeerde plaats die het KCB al ettelijke decennia bekleedt en de aantrekkingskracht die ze heeft. Ik ben zelf student van het KCB geweest. Dat is een prachtig conservatorium dat in heel slechte staat is. Maar het beschikt over een heel divers en erkend panel van beroepsmusici dat voor de uitstraling zorgt.

Op 2 december 2020 konden we uiteindelijk vaststellen dat het College van Beroep besliste dat de directeur in kwestie en het voormalig opleidingshoofd ten onrechte om dringende redenen waren ontslagen. De directie van de EhB liet evenwel meteen weten dat het bestuur van de hogeschool maar gedeeltelijk terugkomt op haar beslissing. Er dreigt nu een vertrouwensbreuk tussen de EhB en het KCB.

Heeft het collegelid contact gehad met de directie van EhB over het plotse ontslag? Had hij contact met de ontslagen directeur van het KCB? Heeft hij een poging gedaan om te bemiddelen in deze zaak? Wat vindt hij van het signaal dat de EhB uitzendt door op deze manier te handelen?

Collegelid Sven Gatz: Dit heeft betrekking op een arbeidsrechtelijk geschil tussen een werkgever en bepaalde werknemers. De EhB neemt als onafhankelijke organisatie haar eigen beslissingen over haar personeelsleden. Zij heeft hier eigen procedures voor die in regel zijn

met de geldende arbeidswetgeving. De VGC is niet bevoegd om tussen te komen in een arbeidsrechtelijk geschil. Het is evenmin de taak van een collegelid om hierin tussen te komen. Ik erken wel het maatschappelijk belang van de vraag, maar ik ben geen bemiddelaar. Ik hoop uiteraard dat er een oplossing komt.

De heer Jan Busselen (PVDA): Het zou inderdaad niet correct zijn als het collegelid zou tussenkomen. Het is wel een bekommernis. Dit is in de media gekomen. De zaak heeft ook aangesleept. Ik hoop dat de plooiën opnieuw worden platgestreken en dat er een betere samenwerking komt tussen beide instellingen.

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over maatregelen bij problematisch spijbelgedrag

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Volgens cijfers die mijn partijgenoot Kristof Slagmulder in het Vlaams Parlement opvroeg, is het sanctioneren van hardnekkige spijbelaars geen eenvoudige aangelegenheid. De Vlaamse Gemeenschap heeft een aantal middelen om druk uit te oefenen op leerlingen of families die de leerplicht aan hun laars lappen. Het intrekken van de schooltoeslag is er daar een van. Uiteraard kunnen ook leerlingen woonachtig in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende school onderwijs volgen een schooltoeslag aanvragen en krijgen.

Vandaag wordt de schooltoeslag in theorie teruggevorderd wanneer een leerling 2 opeenvolgende schooljaren 30 of meer halve dagen problematisch afwezig was. Maar in de praktijk blijkt dit niet altijd vlot te verlopen. De afgelopen 5 schooljaren werd gemiddeld slechts 44 % van deze toeslagen teruggeëist. Over gans Vlaanderen ontspringen zo ongeveer 1.500 problematische spijbelaars die dans en ondervinden ze geen financiële gevolgen van hun nalatig gedrag. Dit kost natuurlijk ook geld aan de belastingbetaler, want in de meeste gevallen is een schooltoelage voor hardnekkige spijbelaars weggesmeten geld aangezien een grote meerderheid onder hen geen diploma haalt. Vlaanderen loopt zo'n 1,05 miljoen euro mis. Dat is zeer zuur voor gezinnen die ondanks een beperkt inkomen net geen recht hebben op een schooltoeslag of voor wie de toeslag niet genoeg is om rond te komen met alle studiekosten. Die gezinnen doen wel alle nodige inspanningen om hun kinderen onderwijs te laten volgen om uiteindelijk te slagen in hun schoolcarrière.

De Vlaamse Regering moet de bestaande opvorderingsregels ook strenger maken. Twee opeenvolgende schooljaren problematische afwezigheid als voorwaardetermin is best lang. Dit betekent dat leerlingen die 'slechts' een schooljaar structureel afwezig zijn ongemoeid worden gelaten. Een leerling in de derde graad secundair onderwijs die binnen afzienbare tijd 18 wordt, heeft eigenlijk amper iets te vrezen. Hij mag aan alles zijn voeten vegen want er komen toch geen problemen van.

Hoeveel leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel krijgen deze schooltoeslag? Bij hoeveel leerlingen werd deze toeslag wegens problematisch spijbelgedrag ingetrokken?

Hoeveel problematische spijbelaars kennen we in het Nederlandstalig onderwijs in deze stad?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Kan het collegelid cijfers bezorgen over de problematische spijbelaars zelf? Het gaat dan over cijfers over het studieniveau, leeftijd, geslacht... Over wie gaat het? Als het collegelid daar vandaag niet op kan antwoorden – alle begrip daarvoor – zal ik een schriftelijke vraag indienen.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik sluit me aan bij de vraag. Het gaat ons niet zozeer over wie, maar wel over wat er preventief wordt gedaan om hardnekkige spijbelaars terug te leiden naar scholen of naar centra voor deeltijds onderwijs. Ik denk daarbij aan de samenwerking met de organisatie uit de Leopold II-laan, die werkt met time-outs en spijbelaars. Wordt hiervoor een nieuwe aanpak gehanteerd?

Collegelid Sven Gatz: Ik heb niet alle bijkomende vragen kunnen horen omdat de verbinding weg viel. Ik kan de antwoorden uiteraard wel nog schriftelijk bezorgen.

Het toekennen en terugvorderen van schooltoelagen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs valt inderdaad onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Dit neemt echter niet weg dat de spijbelproblematiek ook de VGC aanbelangt, vanuit haar flankerend onderwijsbeleid. Zij financiert en ondersteunt daarom organisaties zoals Abrusco. Abrusco organiseert begeleidingstrajecten in het lager en secundair onderwijs om jongeren zowel binnen en buiten een schoolse omgeving de kans te geven zich te beraden over hun schoolse toekomst om ze zo te herintroduceren in het reguliere onderwijs.

Een schooltoeslag is een selectieve participatietoeslag die ouders krijgen omdat hun kind in het Nederlandstalig basis- of secundair onderwijs school loopt. De schooltoeslag is er voor kinderen vanaf 3 jaar die school lopen in het Nederlandstalig onderwijs in Vlaanderen of Brussel. Deze toeslag vervangt de schooltoelagen of studiebeurzen in het basis- en secundair onderwijs en wordt toegekend indien het gezinsinkomen voldoet aan de inkomensvoorwaarde en indien kinderen voldoende aanwezig zijn op school. De uitbeter van het Groeipakket onderzoekt jaarlijks automatisch of het kind of de leerling in aanmerking komt voor een schooltoeslag. Dat is zeker een vooruitgang.

Voor het schooljaar 2019-2020 kregen 19.291 kinderen in Brussel een schooltoeslag vanuit Vlaanderen. Dat is 40% of bijna de helft van de kinderen die in het Nederlandstalig onderwijs school lopen.

Na een eerste schooljaar met 30 of meer halve dagen problematische afwezigheden wordt de begeleiding van de leerling geïntensifieerd. Zo kan men nagaan wat er speelt en tracht men tot een oplossing te komen. Pas na het tweede schooljaar wordt er voor dat schooljaar teruggevorderd. Er kunnen dus nog geen cijfers over terugvorderingen bezorgd worden voor het schooljaar 2019-2020. Ik neem aan dat de cijfers voor de voorgaande schooljaren wel beschikbaar zijn.

De Vlaamse overheid ziet geen aanwijzing tot verstrenging van de huidige regel. Spijbelen is een complexe problematiek. De voorgestelde verstrenging biedt vermoedelijk ook geen pasklaar antwoord, gelet op de veelheid van factoren die kunnen meespelen. Zo zou de maatregel de armoede kunnen doen toenemen of de jongere stimuleren om de schoolcarrière volledig stop te zetten om de terugvordering te kunnen betalen. Momenteel wordt er door Onderwijs Vlaanderen gewerkt aan een geïntegreerd plan leerlingenbegeleiding, dat een meer complete aanpak vooropstelt.

In het schooljaar 2019-2020 kende 2,37% van de leerlingen meer dan 30 B-codes. In absolute cijfers komt dit neer op 854 leerlingen. Deze B-codes zijn gebaseerd op de geregistreerde afwezigheidscodes door de scholen in Discimus, het platform voor leerlingengegevens. Per leerling wordt het aantal B-codes opgeteld. Eén B-code staat voor een halve dag problematische afwezigheid. Het totaal aantal problematisch afwezigheden wordt opgeteld over het gehele schooljaar, ook als de leerling van school of van studierichting verandert. Elke leerling wordt in één categorie geplaatst op basis van de laatste inschrijving binnen dat schooljaar.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik ben blij met de gegevens, maar ze maken niet alles duidelijk. De problematiek is zeer complex en verdient misschien wel een uitgebreid reflectiemoment binnen deze commissie. Het is heel veelzijdig en bestaan veel initiatieven, ook van de VGC. Er zijn zelfs initiatieven van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die nog ten tijde van minister-president François-Xavier de Donnée zijn opgestart. Geen idee of die nog bestaan, maar ik was er toen niet blij mee omdat het Gewest hiermee buiten zijn bevoegdheden trad. Het kan nuttig zijn om na te gaan welke initiatieven er allemaal bestaan.

Het aantal problematische spijbelaars ligt vrij hoog. De voorganger van het collegelid had de neiging om te zeggen dat dit probleem in het Nederlandstalig onderwijs bijna niet bestond. Maar die 854 leerlingen spreken dat tegen. Dit is behoorlijk ernstig.

Het intrekken van de schooltoelage zou er inderdaad kunnen toe leiden dat gezinnen nog dieper in armoede verzeild geraken, maar het zou ouders ook kunnen responsabiliseren. Als ze inkomen dreigen te verliezen omdat hun kinderen hun verantwoordelijkheid niet nemen, zullen de ouders misschien meer in het oog houden wat hun kinderen overdag doen en nagaan of de kinderen hun plicht – op de schoolbanken zitten – nakomen. Het ouderlijke toezicht loopt immers vaak mank. Men kan hier in 2 richtingen over redeneren. Ik pretendeer niet de wijsheid in pacht te hebben, maar het zou zeker nuttig zijn om hier eens dieper op in te gaan. De sanctioneringsbevoegdheid ligt uiteraard bij de Vlaamse overheid.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Abrusco zorgt voor toekomstperspectieven en de heroriëntering van jongeren. Het is wellicht zinvoller dat ik een specifieke vraag indien over de hefboomen of de aanpak die Abrusco heeft moeten aanpassen door een evoluerend absentisme of een nieuwe aanpak voor jongeren uit het basis- of het secundair onderwijs. Ik ben daar heel benieuwd naar.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Zijn er cijfers beschikbaar die duidelijk maken wie de spijbelaars zijn? Dan heb ik het over onderwijsniveau, basis- of secundair onderwijs, geslacht. Ik heb er uiteraard alle begrip voor als het collegelid die cijfers niet meteen kan geven.

Collegelid Sven Gatz: Ik zal laten nagaan wat de timing is van de Vlaamse overheid voor hun plan inzake leerlingenbegeleiding. Ik zal de commissieleden ook laten weten wat het aandeel is dat de VGC binnen de projecten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontvangt. De VGC sluist die middelen wel integraal door naar Abrusco, die voor de VGC centraal staat in deze problematiek. In het jaarverslag van Abrusco kunnen veel cijfers worden teruggevonden. De gevraagde gegevens kunnen ook bezorgd worden voor zover ze worden bijgehouden. Daarnaast is het College zeker bereid om samen met Abrusco de meerjarenovereenkomst die voor 5 jaar met de vzw werd afgesloten te komen toelichten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot kilometerheffing voor leerkrachten en gezinnen van leerlingen die naar en van Brussel reizen

De heer Jan Busselen (PVDA): De Brusselse Regering overweegt een kilometerheffing in te voeren. Werknemers en gezinnen die zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met de auto verplaatsen, zouden betalen per afgelegde kilometer. De precieze prijs hangt af van het vermogen van de wagen en het tijdstip van de verplaatsing.

Ik was vroeger leerkracht. Veel van mijn oud-collega's woonden niet in de stad en kwamen voor hun werk naar Brussel, vaak met de auto omdat het openbaar vervoer niet performant genoeg was of omdat ze op verschillende tijdstippen werkten. Zij zullen dus meer moeten betalen, en de impactanalyse wijst uit dat zij verre van alleen zijn. Ik ben dan ook voorstander van de sociale correcties waarvan het collegelid op 18 december 2020 gewag maakte tijdens de plenaire zitting van het Brussels Parlement.

De ongeveer 7.500 leerkrachten die in het Vlaams Gewest wonen en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werken, kunnen niet altijd rekenen op de dienstverlening van De Lijn of de NMBS. Hetzelfde geldt voor ouders die om allerlei redenen niet in de gemeente wonen waar hun kinderen schoollopen of waar zij zelf werken. Ook binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zien gezinnen zich dus soms genoodzaakt om de auto te gebruiken. Er is een gebrek aan schoolplaatsen, waardoor ouders hun kinderen niet altijd naar een school in de buurt kunnen sturen.

De PVDA hecht veel belang aan een andere mobiliteit. Het is duurzaam noch houdbaar om met de auto te blijven rijden zoals nu. Het mobiliteitsvraagstuk houdt ook meerdere Brusselse scholen bezig. Ik denk daarbij aan schoolstraten, bewustmaking voor alternatieve vervoersmiddelen, pedagogische projecten en initiatieven als Filter Café Filtré, dat ijvert voor een betere luchtkwaliteit in de buurt van scholen en in het hele gewest. Dit is een uitstekende gelegenheid voor het collegelid om samen te werken met de Brusselse minister van Mobiliteit.

Hoeveel kinderverzorgers, leerkrachten en leden van het technisch personeel van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel wonen niet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Zij zullen de kilometerheffing moeten betalen. Hoeveel zal dat hen, naar schatting, kosten?

Hoeveel kinderverzorgers, leerkrachten en leden van het technisch personeel wonen in Brussel, maar werken buiten Brussel? Deze mensen maken de omgekeerde beweging. Hoe duur zal de kilometerheffing voor hen zijn?

Krijgen de getroffen mensen een sociale compensatie? Zo ja, wat voor compensatie? Op welke basis wordt ze berekend?

Welke alternatieven omtrent mobiliteitssensibilisering in en rond de scholen werkt u uit, in samenwerking met de Brusselse minister van Mobiliteit?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik wil een nieuw perspectief aan deze bespreking toevoegen. Een tweetal jaar geleden zijn cijfers bekendgemaakt over de luchtvervuiling in Brussel, meer bepaald in scholen: Brusselse kinderen worden blootgesteld aan ongezonde concentraties van vervuiling. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat die blootstelling tot hersenschade, verminderde cognitieve vaardigheden en zelfs tot vroegtijdig overlijden leidt,

ook bij jongeren. Brussel prijkt helaas nog steeds in de Europese top 10 van steden met het meeste stikstofdioxide (NO₂). Het is dus essentieel dat de VGC ijvert voor verbeterde luchtkwaliteit.

De stedelijke mobiliteit slimmer organiseren is dus onontbeerlijk: minder autogebruik, meer openbaar vervoer, meer fietsers en wandelaars. Bovendien is bewezen dat een kilometerheffing een zeer performant instrument is. Door op een andere manier te betalen voor mobiliteit, red je dus mensenlevens! De heer Jan Busselen en de overige raadsleden moeten ook daarvoor aandacht hebben. Per dag een paar euro moeten betalen, weegt niet op tegen de nadelen. Op een mensenleven kleeft geen prijs.

Voorts is er een voorstel voor een totaalaanpak van mobiliteit neergelegd. Het voorstel zet in op meer openbaar vervoer en op doorgedreven investeringen. Leerkrachten en andere mensen met een essentieel beroep wordt gevraagd om hun verplaatsingsgedrag te veranderen. Het is onze taak om hun die omslag zo gemakkelijk mogelijk te maken. Ik pleit niet voor uitzonderingen, want de lijst van mensen die ervoor in aanmerking zouden komen, zou ellenlang worden.

Hoe vlotten de besprekingen over de invoering van Smart Move? Overlegt u met scholen over hoe zij zo goed mogelijk kunnen inspelen op de mobiliteitsomschakeling? Ze kunnen er een positief verhaal van maken in plaats van krampachtig vast te houden aan het verleden.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik was niet van plan om het woord te vragen, maar de betogen van mijn collega's hebben me geïnspireerd. Als we de uitstoot van uitlaatgassen tegen 2030 met 30% kunnen terugdringen door 30 km/u te rijden, is dat een van de maatregelen die samengaan met de kilometerheffing. We kunnen niet doen alsof de richtlijnen die de EU ons oplegt, niet bestaan. Als liberaal vind ik het uiteraard belangrijk om met mijn auto te kunnen blijven rijden, maar als ik daarvoor trager moet rijden, is dat geen probleem. Over een luttele 9 jaar moeten wij doelstellingen gehaald hebben. Ik wil vermijden dat België of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest achterophinken. Per slot van rekening staat de toekomst op het spel.

Mijnheer Jan Busselen, ik begrijp dat de kilometerheffing mensen kan treffen, maar de nadruk moet op het gezond verstand liggen. Bij mijn weten bestaan er bovendien allerlei uitzonderingen. Niets is al helemaal uitgewerkt, maar ik ben ervan overtuigd dat het niet zo'n vaart zal lopen met negatieve gevolgen. Ik betreur dat de invalshoek telkens zo pessimistisch is. Uiteraard moeten we waakzaam zijn voor sociale uitsluiting en mogen de zwaksten niet keer op keer getroffen worden, maar we moeten er in 2030 wel nog zijn, en onze kinderen zeker!

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): De betogen van de raadsleden inspireren mij ook. Ik vind het grappig dat de liberalen pleiten voor het volgen van de regeltjes die ons zagezegd door Europa worden opgelegd, terwijl iedereen weet dat Europa gelijkstaat aan Guy Verhofstadt. Bovendien pleiten ze voor de invoering van nieuwe belastingen!

Mijnheer het collegelid, niet lang geleden heb ik u in het kader van een vraag in het Brussels Parlement gezegd dat we voorzichtig moet zijn. Veel goed menende mensen komen elke dag uit Vlaanderen en Wallonië naar Brussel om het beste van zichzelf te geven. Sommigen komen er zelfs hun leven riskeren: politiemensen, brandweerlieden, zorgpersoneel in de rusthuizen en ziekenhuizen, en ook zeer gemotiveerde leerkrachten die hun eigen gezin gedeeltelijk opofferen om de Brusselse kinderen te leren schrijven, lezen en rekenen.

Wanneer wij na een moeilijk jaar als 2020 zeggen dat we blij zijn met hun werk, maar daaraan toevoegen dat ze een maandloon per jaar zullen moeten afstaan aan de Brusselse Regering omdat ze in Brussel mogen komen werken, dan zijn we niet goed bezig.

Luchtkwaliteit en volksgezondheid zijn uiteraard uiterst belangrijke aangelegenheden, maar ik kan niet aanvaarden dat mensen elk jaar een maandloon moeten ophoesten omdat ze in de stad het beste van zichzelf komen geven. Ze kunnen net zo goed in Vlaanderen en Wallonië blijven, want daar is ook nog werkgelegenheid!

Als de regeling in haar huidige vorm goedgekeurd wordt, hebben meerdere mensen uit het onderwijs al verklaard uit Brussel weg te zullen blijven. Mijnheer het collegelid, ik raad u aan om de Brusselse luchtkwaliteit te verbeteren met ernstigere middelen die voor iedereen aanvaardbaar zijn.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik wil graag in eigen naam het woord voeren vanop de voorzitterszetel. Het betoog van de heer Dominiek Lootens-Stael doet mij denken aan een liedje van de Elegasten waarin wordt gezongen dat het heus wel mogelijk is om werk te vinden in eigen streek.

Alle gekheid op een stokje, er is al heel wat inkt gevloeid over Smart Move. Vlaanderen en Wallonië stellen zich zeer sceptisch op. Zelfs PS-voorzitter Paul Magnette heeft al te kennen gegeven dat de kilometerheffing niet tijdens deze zittingsperiode zal worden ingevoerd. Het project stoot schijnbaar ook op weerstand binnen de Brusselse PS-afdeling, omdat de vrees bestaat dat de Brusselaars met een laag inkomen de rekening gepresenteerd zullen krijgen. De Brusselse Regering beweert dat Smart Move een neutrale belastingsverschuiving inhoudt, maar de impactanalyse spreekt dat tegen: 90% van de Brusselaars zouden er door Smart Move financieel op achteruit gaan.

Welke sociale correcties er in het plan zijn opgenomen, is in het huidige ontwerp onduidelijk. Dat Vlaamse en Waalse pendelaars meer zullen moeten betalen, staat vast, aangezien zij dubbel belast zullen worden. Zoals raadslid Jan Busselen terecht aanhaalt, komen 7.500 Vlaamse leerkrachten in Brussel werken. Zij worden rechtstreeks de dupe van deze pendelaarsbelasting. Het lerarentekort, nu al een prangende uitdaging voor het onderwijs in Brussel, kan hierdoor nog schrijnender worden.

Ook de N-VA maakt zich zorgen over de luchtkwaliteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en ijvert voor een betere organisatie van de mobiliteit: meer alternatieven, betere en veiligere fietsinfrastructuur, enzovoort. Desondanks blijven veel mensen op hun auto aangewezen. Het is echter nogal gemakkelijk om de moraliserende kaart te trekken en met mensenlevens te schermen. Je impliceert dan dat wie het niet eens is met deze pendelaarsbelasting, niets geeft om de gezondheid van de kinderen of om mensenlevens. Dat is manifest onwaar: je kunt prima bezorgd zijn over deze problematiek, zonder deze specifieke maatregel goed te keuren. Er zijn andere oplossingen denkbaar.

Hoeveel Vlamingen die in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel werken, zullen slachtoffer worden van deze belasting?

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): “*Werk in eigen streek*” was in 1958 een slogan van de Volksunie. Toen de partij de slogan in de jaren '70 weer bovenhaalde, vormde dat de aanleiding voor de Elegasten om er een lied over te schrijven.

Collegelid Sven Gatz: De Brusselse Regering heeft nog geen definitieve beslissing geveld over de kilometerheffing. Ook de tarieven staan nog niet vast. De Brusselse Regering moest ze in eerste lezing in een consistent geheel gieten, om het overleg met partners binnen en buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest mogelijk te maken. In december en januari vond intensief overleg plaats met belanghebbenden en sociale partners, waaronder ook onderwijzers. Ik verwacht de conclusies van die overlegondes eind januari, begin februari te ontvangen.

Uiteraard zullen we tegelijkertijd, op basis van het antwoord dat de minister-president vorige vrijdag in het Brussels Parlement gegeven heeft, met de overige gewesten overleggen. Maart moet dus duidelijkheid bieden over de opmerkingen of mogelijke veto's. Daarna zal de Brusselse Regering zich positioneren. Dat gegeven doet geen afbreuk aan de relevantie van uw vraag, of het nu om onderwijzers of om verplegend personeel gaat.

Van de ongeveer 7.000 leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs woont 91,7% niet in Brussel. Hoewel ik hun zeer erkentelijk ben voor hun werk, kan deze verhouding bezwaarlijk gezond worden genoemd. In de toekomst moeten we meer onderwijspersoneel lokaal aanwerven, maar dat is een ander paar mouwen.

Momenteel bestuderen we de mogelijke parameters. De kilometerheffing die bijna 10 jaar geleden in Londen is ingevoerd, heeft veel weg van Smart Move, maar bevatte eerst veel uitzonderingen, onder andere voor pizzabezorgers. Toen na een aantal jaar uitkwam dat het systeem daardoor een uiterst beperkte impact had, werden de tarieven drastisch opgetrokken tot hun huidige niveau. De regering moet dus een wankel evenwicht weten te vinden tussen de belangen van de bewoners en het milieu.

Ik erken de relevantie van uw vraag. We proberen overal rekening mee te houden. Ik heb nog even de luxe om mijn antwoord op uw vraag voorlopig uit te stellen tot na de overlegondes. Over 2 maanden zou ik u duidelijkere antwoorden moeten kunnen verschaffen.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ook de PVDA beseft dat er een nood is aan een andere mobiliteit. Het vereenvoudigde biljetsysteem Brupass en Brupass XL is een echte vooruitgang waarmee reizigers gemakkelijker een alternatief vinden. Wel stijgen de tarieven: de Brupass is wezenlijk hetzelfde als Jump-tickets en MTB-abonnementen, maar kost meer.

Dan zijn er nog die andere aanbieders van openbaar vervoer: de NMBS, De Lijn en Infrabel. Tussen 2015 en 2019 werd 2,1 miljard euro bespaard op de NMBS en Infrabel. Daarvoor nog snoeide de regering-De Rupo in de werkingsmiddelen en in de middelen voor het GEN-netwerk, met meer dan 20 jaar vertraging tot gevolg. Onder toenmalig Vlaams minister Hilde Crevits begon ook De Lijn vanaf 2009 te besparen op het aanbod, onder het motto "Snoeien om te groeien". Alleen was er van groei weinig sprake: buskaartjes werden duurder, de dienstverlening slechter en de rusttijden voor buschauffeurs korter.

Deze werkelijkheid moeten we benoemen. Als we enkel de verbinding maken tussen mensen die voortijdig sterven door slechte luchtkwaliteit, files en een stadstol, dan vertrekken we immers vanuit een onvolledig en scheefgetrokken beeld. Luchtvervuiling en files houden niet op aan de gewestgrens. Een heffing die beperkt blijft tot de gewestgrenzen is dan ook problematisch.

Bovendien maakt de stadstol abstractie van de sociale en communautaire spanningsvelden in onze samenleving. Dit land verkeert in crisis. Ik hoef u niet te herinneren aan de opmars van

bepaalde partijen of aan de aanslepende federale regeringsvorming. In dat kader doemt ook het ecologische vraagstuk op: een objectief spanningsveld dat om een oplossing vraagt. Ofwel kies je voor een sociale oplossing met investeringen in mobiliteit en het toegankelijker maken van efficiënt openbaar vervoer, ofwel kies je voor de communautaire oplossing – een gewestelijke stadstol. Hier zit de zere plek.

De Open Vld stelt dat peutersverzorger, leraren en zorgverleners dan maar moeten betalen. Het gevolg zal zijn dat wie kan betalen, gewoon de auto blijft gebruiken en zich gemakkelijker kan verplaatsen. Mensen voor wie deze nieuwe belasting een te grote hap in het budget is, zitten in de penarie. Dat is geen manier om een sociaal mobiliteitsbeleid te voeren.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Wat betreft de mobiliteit en de aantrekkingskracht van Brussel voor werknemers, klopt het dat het niet vanzelfsprekend is om in Brussel leerkrachten aan te trekken. Voor veel jobs is het moeilijk om de juiste mensen aan te trekken. Niet alleen voor werknemers, maar ook voor werkgevers, is een van de belangrijke argumenten om niet naar Brussel te komen de moeilijke mobiliteit. Het verkeer zit hier te vaak vast. Er zijn te veel files in en rond Brussel. De kilometerheffing kan daar een oplossing voor zijn en zal de aantrekkingskracht en de bereikbaarheid van Brussel verhogen, ook voor diegenen die met de wagen komen. Mensen uit het onderwijs klagen vooral over de moeilijke bereikbaarheid van Brussel en de tijd die ze verliezen op weg naar de school en terug naar huis. We mogen niet vergeten dat een betere bereikbaarheid een belangrijk deel van de oplossing is. De kilometerheffing zal de aantrekkingskracht verhogen, ook omwille van een betere luchtkwaliteit.

Op het vlak van de luchtkwaliteit spreken we over een morele dimensie. Het invoeren van een zone 30 versus een zone 50 of 70 heeft een belangrijke ethische dimensie. Het is bewezen dat er met een zone 30 minder verkeersdoden vallen en het redden van levens is toch iets waar we rekening mee moeten houden. Er is ook een ethische dimensie verbonden aan de keuze om geen zone 30 in te voeren en om hardnekkig verzet aan te tekenen tegen elk initiatief dat een zone 30 invoert. De beslissing van de Vlaamse Regering om minder te investeren in openbaar vervoer en tegelijkertijd het verzet tegen initiatieven voor een betere verkeersveiligheid, is niet alleen politiek problematisch, maar heeft ook een morele dimensie.

Ik wil het College feliciteren met dit initiatief. Ik moedig het aan om hiermee door te gaan, om in dialoog te gaan met alle betrokkenen en samen te zoeken naar passende oplossingen die tegemoet kunnen komen aan de moeilijkheden die anderen kunnen ondervinden bij de invoering van een systeem van kilometerheffing. Aan diegenen die kritiek geuit hebben en zeggen dat de Vlamingen en Walen gestraft worden door dit systeem, wil ik antwoorden dat het ook ligt aan de starre houding van de Vlaamse en Waalse Regering die weigeren om mee te stappen in de nieuwe oplossing. Zij zouden ook kunnen beslissen om de vaste verkeersbelasting af te schaffen en een variabel systeem in te voeren. Tot voor kort was N-VA daar ook een voorstander van, maar dat is plots veranderd. Het is nooit te laat om meningen te herzien. Ik hoop dat de dialoog die we zullen blijven voeren zal leiden tot groeiende inzichten.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Als de mensen in het onderwijs klagen bij collega Arnaud Verstraete over het feit dat ze in Brussel in de file zitten, waarom nemen zij dan het openbaar vervoer niet? Waarschijnlijk omdat ze het openbaar vervoer niet kunnen nemen, omdat ze niet op tijd op school zullen geraken. Ik wil aan onze groene vrienden zeggen dat zij geluk hebben dat het veto van de Waalse PS ervoor gezorgd heeft dat er nu nog wat tijd is om de zaken grondig voor te bereiden. Als de heer Paul Magnette het niet had gedaan, had

de Vlaamse Regering waarschijnlijk wel op de rem gaan staan. Het zorgt er in ieder geval voor dat er nu tijd is om de zaken gronding voor te bereiden, om ervoor te zorgen dat er een performant openbaar vervoer is. Het helpt natuurlijk niet om ergens 's nachts een fietspad te gaan schilderen als stunt, want daarmee raken de mensen nog niet sneller in Brussel met het openbaar vervoer. In Anderlecht is er een nieuw treinstation, maar daar komt slechts 1 trein per uur voorbij. Voor leerkrachten die in die omgeving lesgeven is dat nieuwe station dus geen vooruitgang. Er is nog heel wat werk om de mobiliteit te verbeteren. Ik ben ervan overtuigd dat heel wat leerkrachten graag alternatieven zouden gebruiken, als ze niet zouden stuiten op praktische bezwaren. Onze groene vrienden en de rest van de regering hebben dus nog een paar jaar tijd om het openbaar vervoer te verbeteren, zodat mensen bewust kunnen kiezen om hun wagen thuis te laten, eerder dan een soort dictaat opgelegd te krijgen of een belasting van 1 maandloon per jaar te moeten afdragen aan de Brusselse Regering.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Dit doet mij denken aan het lied *Wat heb je vandaag op school geleerd*, waarin De Elegasten zingen “Met schulden graaf je een diepe put, die vul je met het kleine grut. En heb je niet genoeg daarmee, dan heb je nog de btw”, of in dit geval de Brusselse stadstol. Want uiteindelijk gaat het er om dat men de winst die men in de begroting heeft ingeschreven, wil halen met deze demarche. Ik begrijp nu dat er ernstig overwogen wordt om uitzonderingen toe te staan voor bepaalde beroepen. We zullen moeten afwachten of er dan ook voor leerkrachten een uitzondering zal komen, zodat zij niet dubbel belast worden.

Het zou goed zijn om in Brussel meer Brusselse leerkrachten te hebben, maar de situatie op dit moment is natuurlijk wat ze is. Het maakt mij niet uit of leerkrachten uit Vlaanderen of uit Brussel zelf komen, zolang onze ketjes maar goed onderwezen worden. Al de rest is bijkomstig. Meer Brusselse leerkrachten aantrekken is een werk van lange adem. We mogen niet overhaast te werk gaan. Leerkrachten mogen hier niet het slachtoffer worden, waardoor ze zouden afhaken en niet meer naar Brussel willen komen. De uitzondering wordt cruciaal om problemen te vermijden.

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over het groot aantal Nederlandstalige kinderen dat in Brussel geen school naar keuze vindt

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Maar liefst 408 kleuters en 221 kinderen in de lagere school van ouders die Nederlands spreken en aangemeld werden voor het Nederlandstalig onderwijs kregen dit schooljaar geen enkele school van hun voorkeur toegewezen. Dat blijkt uit cijfers die mijn collega en Vlaams parlementslid Jan Laeremans opvroeg bij de Vlaamse minister van Onderwijs Ben Weyts.

Het aantal aangemelde kinderen in het Brusselse Nederlandstalige onderwijs waarvan de ouders een attest van voorrang Nederlands konden, zit in de lift. Voor het kleuteronderwijs waren er dit schooljaar 1.528 aanmeldingen van leerlingen met voorrang Nederlands, waarvan er 833 konden starten in de school van eerste keuze. Dat is een lichte stijging in vergelijking met vorig schooljaar, toen er van de 1.343 aanmeldingen 797 terecht konden in de school van eerste keuze. In het lager onderwijs waren er 452 nieuwe aanmeldingen waarvan er 147 startten in de school van de eerste keuze. Vorig jaar waren dat er ook 147, maar op slechts 342 aanmeldingen.

Uit het antwoord van de minister blijkt ook dat het Nederlandstalig onderwijs zeer populair

blijft bij ouders die het Nederlands niet machtig zijn. Een meerderheid van de kinderen die worden aangemeld voor het Nederlandstalig onderwijs komt zelfs uit een gezin dat geen attest van kennis Nederlands kan voorleggen. Voor de kleuterklas stagneert dit aantal en in het basisonderwijs is er zelfs een lichte stijging.

In de Brusselse Nederlandstalige scholen geldt wel een voorrang voor Nederlandstaligen ten belope van 55%, een aandeel dat zal worden opgetrokken naar 65%. Deze voorrangsregels zorgen ervoor dat Brusselse Vlamingen niet worden weggedrumd uit het onderwijs in hun eigen taal en een verhoogde kans hebben om er terecht te kunnen. Indien je als ouder je kennis Nederlands kan aantonen heb je in de praktijk voor het kleuteronderwijs 2,75 keer zoveel kans om in te kunnen schrijven in de school van de eerste keuze en in het lager onderwijs is dat 1,45 keer meer kans op succes.

Toch is de huidige voorrangsregeling allerm minst afdoende, aangezien het aantal Nederlandstalige kinderen dat alsnog niet in een Brusselse school van hun keuze binnen raakt, groot is. Dat heeft te maken met het toegenomen aantal aanmeldingen en het capaciteitstekort. Bij de kinderen die wegens de taalkennis Nederlands van de ouders voorrang krijgen, gaat het dit schooljaar zoals reeds gezegd om 408 kleuters en 221 kinderen in de lagere school die in geen enkele school van hun voorkeur terecht konden.

Hiervan verkaste een klein aandeel dan naar een school in het Vlaams Gewest, maar het overgrote deel belandde tegen 1 oktober uiteindelijk wel in een Brusselse school. Maar die is vaak te ver van hun woonplaats. Het capaciteitstekort beperkt zo ook de vrije schoolkeuze.

Vlaams minister Ben Weyts – en het College waarschijnlijk ook – werkt wel aan een capaciteitsverhoging, maar we vrezen dat de demografische realiteit die plannen zal inhalen.

Voor het Vlaams Belang is het dan ook hoognodig de plaatsen in ons Vlaamse onderwijs zoveel mogelijk voor te behouden voor Nederlandstaligen en de voorrangsregel absoluut te maken om te garanderen dat alle Nederlandstalige kinderen terecht kunnen in een Nederlandstalige school van hun voorkeur. Indien dit niet het geval is, dreigt dit een stadsvlucht van Brusselse Vlamingen in de hand te werken.

Heeft het collegelid deze situatie reeds besproken met Vlaams minister Ben Weyts? Wat wil het collegelid ondernemen of welke maatregelen wil hij bepleiten bij de Vlaamse Regering zodat Nederlandstalige leerlingen een school van hun keuze kunnen vinden in hun buurt? Wordt de situatie van de mensen die geen school naar keuze vinden en zich moeten behelpen met een plan B,C of D opgevolgd? Worden zij bijgestaan? Wijzen de cijfers uit of er bepaalde gebieden zijn waar de nood bijzonder hoog is? Op welke manier wordt dit verder onderzocht en geredieerd?

De heer Gilles Verstraeten: De voorrangsregel optrekken naar 100% zal volgens mij nooit de controle van het Grondwettelijk Hof doorstaan, wegens het niet-respecteren van het gelijkheidsbeginsel.

Uit de werkzaamheden in het Vlaams Parlement bleek dat er ook vragen gesteld kunnen worden bij de certificaten die het Huis van het Nederlands aflevert. Het vereiste niveau Nederlands zou immers niet hoog genoeg zijn en er zou ook niet getest worden op de schrijfvaardigheden. Het is enkel een korte mondelinge proef met een voorbereidingstijd, waardoor er niet echt gepeild wordt naar de spontane kennis van het Nederlands. We kunnen ons dus afvragen of de attesten

van het Huis van het Nederlands wel corresponderen met het niveau van het Nederlands dat de ouders zouden moeten hebben. De manier van testen en het te behalen niveau is tot stand gekomen op basis van afspraken, maar die zijn volgens mij aan evaluatie toe om na te gaan of we de voorrangsregel niet aan het uithollen zijn.

Wat is de mening van het collegelid? Zijn de testen van het Huis van het Nederlands voldoende kwalitatief om te testen of de ouders het niveau B1 werkelijk beheersen? Normaal gezien zou dat toch om schrijven, lezen, spreken en begrijpen moeten gaan.

Collegelid Sven Gatz: De VGC investeert al jaren zeer fors in schoolinfrastructuur en zet sinds 2011, samen met de Vlaamse Gemeenschap, gericht in op scholenbouw en renovatie met de focus op capaciteitsuitbreiding. Voor de realisatie van nieuwe projecten steunt de VGC op de verschillende onderwijsnetten. Waar nodig neemt de VGC zelf het voortouw, via grotere DBF-projecten. Dat is nog steeds hét beste antwoord om het tekort aan plaatsen weg te werken.

Desondanks deze inspanningen, zijn er nog steeds ouders zonder een garantie op een plaats voor hun kind in een school van hun keuze.

Zoals bekend keurde de vorige Vlaamse Regering net voor het einde van haar legislatuur een nieuw inschrijvingsdecreet goed. In dat nieuw inschrijvingsdecreet wordt de voorrang voor Nederlandstaligen opgetrokken van 55% naar 65%. Wij zijn o.a. hierover in overleg getreden met het bevoegde kabinet, maar ontvingen tot op heden geen nieuwe informatie. De Vlaamse Regering beraadt zich verder over de implementatie van het nieuwe inschrijvingsdecreet.

Daarnaast is er - voorafgaand aan de rangordening van de aangemelde leerlingen en zoals decretaal bepaald - de voorrang voor broers, zussen en kinderen van personeel. Wetende dat er nog voor de start van de aanmeldingen 2020-2021 broers, zussen en kinderen van personeel uit de boot vallen, mag het niet verwonderen dat dit ook voor andere voorrangsgroepen het geval is. Dat is een probleem voor iedereen. De aanpak van het capaciteitstekort in het Brussels Nederlandstalig basisonderwijs is en blijft dan ook al jaren een beleidsprioriteit.

Het percentage geweigerde kinderen met voorrang Nederlands hangt aldus inderdaad ook rechtstreeks samen met de schoolkeuzes die men maakt. In het volledige Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er geen tekort aan plaatsen voor kinderen met voorrang Nederlands. Ik geef ook graag mee dat onder de ongunstig geordende kinderen met voorrang Nederlands voor 63% kinderen zijn die al een plaats hadden en van school wensen te veranderen.

Het LOP Brussel Basisonderwijs belde het afgelopen jaar alle ouders op van aangemelde kinderen zonder plaats, die niet ingeschreven waren in het Nederlandstalig onderwijs of in het Franstalig onderwijs, binnen of buiten Brussel. Na de gegevensuitwisseling met AGODI en de Franse Gemeenschap blijft er elk jaar een groep aangemelde leerlingen over die niet terug te vinden zijn. Het LOP kon 80% van de 620 bereiken. Daaruit bleek dat de meeste kinderen alsnog ingeschreven waren in het Nederlandstalig of het Franstalig onderwijs. Alle leerplichtige kinderen liepen school, maar minstens 172 kinderen – voornamelijk in de onthaalklas – hadden nog geen plaats gevonden. Zo'n opbelactie neemt zeer veel tijd in beslag, maar is belangrijk om een correct zicht te krijgen op de situatie van de niet-ingeschreven leerlingen.

Tot voor kort kregen wij vanuit de Vlaamse overheid een voltijds administratief ondersteuner ter beschikking van LOP Brussel Basisonderwijs en LOP Brussel Secundair onderwijs, waardoor deze opvolging mogelijk was. Die ondersteuning is weggefallen. Hierover heb ik met

de Stad Antwerpen een gezamenlijk schrijven gericht aan de bevoegde minister, maar tot op heden is het ons niet gelukt om ervoor te zorgen dat het extra personeelslid er dit jaar zal blijven. De Vlaamse overheid wijst op het beperkte budget.

In het volledige Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er geen tekort aan plaatsen voor kinderen met voorrang Nederlands. Het aantal gemeenten waar de eerste schoolkeuzes voor kinderen van het basisonderwijs met Nederlandstalig profiel het aantal voorbehouden vrije plaatsen overstijgt, is beperkt. Het gaat om de gemeenten Elsene, Etterbeek, Watermaal-Bosvoorde en Koekelberg. In een aantal van deze gemeenten staan ofwel nieuwe projecten op stapel, zoals een school van het Gemeenschapsonderwijs en een basisschool in Etterbeek, ofwel worden er nieuwe mogelijkheden onderzocht; zoals een basisschool in Elsene.

We weten echter dat kinderen met voorrang Nederlands elkaars grootste concurrent zijn. Veel van hen maken immers dezelfde eerste schoolkeuzes. Die eerste schoolkeuzes kunnen wij niet altijd garanderen, net als in andere plaatsen in Vlaanderen. We kunnen de kinderen wel voldoende plaatsen in een onze scholen aanbieden.

Ik wil graag op een later moment dieper ingaan op de vraag van de heer Gilles Verstraeten. Op dit ogenblik heb ik echter geen reden om te twijfelen aan de kwaliteit van de testen van het Huis van het Nederlands. Ik heb inderdaad ook al wel eens kritiek daarop gehoord. Ik wil daar best wel eens dieper op ingaan, maar dan zou dat moeten deel uitmaken van een apart debat.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): We moeten toch vaststellen dat het probleem niet opgelost is. Dat had ik uiteraard ook niet verwacht. Er blijven Nederlandstalige kinderen die niet terecht kunnen in de school van hun keuze en in uitzonderlijke gevallen zelfs naar een school gaan buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in de meeste gevallen naar een Brusselse school ver uit de buurt. Dat zorgt voor heel wat praktische problemen. Ik ken mensen die verhuisd zijn uit Brussel omwille van deze problematiek en die het niet zagen zitten om elke dag door het verkeer in Brussel te laveren om hun kinderen op school te krijgen. Het is een van de vele elementen die de stadsvlucht van Vlamingen uit Brussel in de hand werken.

We moeten daar een fundamentele oplossing voor vinden. Ik ben ervan overtuigd dat de verhoging van de voorrang naar 65% geen fundamentele oplossing zal zijn. Men zegt dan het Grondwettelijk Hof niet akkoord zou gaan met het optrekken naar 100%; maar ik heb altijd geleerd dat de wetgever soeverein is. Ik heb ooit een befaamd iemand horen zeggen: “Het is niet nodig te hopen om te ondernemen, noch te slagen om te volharden.” Zeker in deze problematiek zou ik zeggen dat we iets moeten ondernemen. Het is onze plicht, want het is logisch dat Nederlandstaligen – mensen die deel uitmaken van de Vlaamse Gemeenschap – recht hebben op een school van hun keuze in het Nederlandstalig onderwijs dat door de Vlaamse Gemeenschap wordt georganiseerd. Het omgekeerde is surrealisme. Wanneer Franstaligen dan roepen dat de voorrangregels niet kunnen, dan vraag ik mij af in wat voor surrealistische wereld wij leven, waarin anderen gaan bepalen hoe wij ons Nederlandstalig onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap mogen organiseren. We moeten ons daar dus niets van aantrekken en ervoor zorgen dat alle Nederlandstalige kinderen terecht kunnen in een school van hun keuze. Wanneer het Grondwettelijk Hof daar bezwaren zou tegen hebben, dan is het aan de wetgever om deze bij voorbaat weg te werken. Ik blijf op dezelfde nagel kloppen. Het collegelid moet er bij de Vlaamse overheid op aandringen om die voorrangregel uit te breiden en nog op te trekken, wat mij betreft naar 100%.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik zal een aparte vraag indienen over de kwestie van de

attesten van het Huis van het Nederlands.

Collegelid Sven Gatz: De heer Dominiek Lootens-Stael benadrukt dat het parlement of de wetgever altijd gelijk heeft. Deze week nog hebben we in een totaal andere kwestie gezien dat dit niet altijd het geval is. Als het Grondwettelijk Hof zegt dat de wet niet toegepast is, dan kunnen we geen kant meer op. Los van het feit dat ik het ook niet eens ben met een voorrangsregel van 100%, is het een te groot risico voor kinderen die op basis van die regel ingeschreven zouden worden. Ik hoop toch een aantal argumenten gegeven te hebben om de leden ervan te overtuigen dat wij investeren in het Nederlandstalig onderwijs om de capaciteitsproblemen zo klein mogelijk te houden.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik blijf bij mijn standpunt. Het Parlement is soeverein. Dat neemt natuurlijk niet weg dat het Parlement zijn huiswerk op de juiste manier moet maken. Wanneer dat gebeurt, kan niemand daar een speld tussen krijgen.

2. Vraag (R.v.O. art. 58)

Vraag van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de huiswerkklassen

De voorzitter: Omdat mevrouw Hilde Sabbe verontschuldigd is, zal de heer Fouad Ahidar deze vraag stellen.

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-sp.a): De coronacrisis zorgt voor leerachterstand. Veel kinderen en jongeren hebben ondanks alle inspanningen van de scholen tijdens de lockdowns minder leerstof kunnen verwerken.

Het verbaast dus niet dat de vraag om extra begeleiding en de huiswerkklassen toeneemt, zoals ook blijkt uit de reportage van *Bruzz* van begin december. Bovendien is er minder capaciteit in de huiswerkklassen door de afstandsregels die overal gelden. Huiswerkbegeleiding voor kinderen in het Nederlandstalig onderwijs wordt bewust niet afzonderlijk gesubsidieerd of aangemoedigd. Aan Franstalige kant is dat wel het geval en ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maakt in het kader van de strijd tegen schoolverzuim middelen vrij voor huiswerkklassen. De redenering aan Nederlandstalige kant is dat remediëring vooral binnen de reguliere schooltijd moet gebeuren. Dat is ook een vraag om minder huiswerk *tout court* omdat het de ongelijkheid kan vergroten tussen leerlingen die thuis goed kunnen werken en begeleid worden en leerlingen bij wie dat veel minder het geval is. De VGC investeert uiteraard op andere manieren veel in de begeleiding van leerlingen met leerachterstand of die dreigen uit te vallen via bijvoorbeeld Ambitieuze Brusselse coach voor jongeren in Brussel (Abrusco) of de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's).

Collegelid, hebt u zicht op het huidige aanbod van huiswerkklassen gericht op leerlingen van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel? Welke vzw's bieden begeleiding aan? Zijn er ook veel private initiatieven actief die tegen betaling huiswerkbegeleiding aan? En wat met individuele vrijwilligers? Ik kan u uit persoonlijke ervaring verzekeren dat het er heel veel zijn.

Wat kan de VGC doen om een antwoord te bieden op de grote vraag naar huiswerkbegeleiding? Welk beleid ontwikkelt de VGC op dit vlak?

Hoe staat de VGC tegenover het huiswerkbeleid van de scholen? De scholen zijn vrij om dat zelf uit te werken, maar moedigt de VGC bijvoorbeeld aan om het huiswerkvolume laag te houden wegens het risico op grote ongelijkheid?

Welke impact heeft de coronacrisis op het huiswerkbeleid? Moeten leerlingen nu meer individueel thuis leren en taken maken doordat er meer digitaal les gegeven wordt?

Hoe stellen de verschillende begeleidingsdiensten die door de VGC worden ondersteund, hun aanbod af op deze nieuwe realiteit, voornamelijk wat betreft de individuele begeleiding van leerlingen om leerachterstand te voorkomen of te verhelpen?

Collegelid Sven Gatz: Zoals u wellicht weet, wordt huiswerkbegeleiding aangeboden onder verschillende vormen. Eerst en vooral is er – en laten we dat niet vergeten - de directe hulp waarin de scholen en leerkrachten zelf voorzien tijdens de lessen. In het kader van hun huiswerkbeleid kunnen scholen tijdens de binnenschoolse opvang een rol opnemen in het kader van directe hulp. Bij sommige scholen is dat sterk uitgebouwd via een vorm van studie met een leerkracht als begeleider. In andere scholen worden de taken in de les samen met de leerlingen voorbereid.

Daarnaast is er ook een aanbod van voornamelijk betalende privé-initiatieven onder de vorm van huiswerkbegeleiding of bijles gericht op de inhoud van de huistaak. Het gaat dan over het verduidelijken, uitleggen, voorbeelden geven, de oplossing helpen zoeken enzovoort.

Er zijn binnen dat kader ook nog gesubsidieerde initiatieven zoals de buddywerkingen, vzw PEP! of Brusselse Tutoren voor Scholieren (BRUTUS) die een vorm van leerbegeleiding aanbieden via peers en/of rolmodellen. Die initiatieven nemen ook een stimulerende en motiverende rol op ten aanzien van de scholieren.

Wanneer kinderen thuis problemen ondervinden om hun huiswerk te maken, dan zorgen ook nog verschillende scholen, Brede Scholen, de Werkingen Met Kansarme Jongeren (WMKJ's) voor rustige omgevingen. Die indirecte hulp is gericht op alles wat nodig is om huiswerk te kunnen maken: een rustige werkplaats aanbieden die weinig afleidt, interesse tonen voor het werk op school enzovoort.

Wat betreft de tweede vraag over de rol van de VGC, moedigt de VGC samen het Onderwijscentrum Brussel scholen vooral aan om na te denken over hun huiswerkbeleid en ondersteunen hen in de ontwikkeling ervan. Dat gebeurt via vorming en ondersteuning op de school.

Huiswerk moet in de eerste plaats zinvol zijn en mag ongelijkheid niet versterken. Zinvol huiswerk dat nuttig en haalbaar is voor alle leerlingen, streeft 3 doelen na: de leerstof die op dat moment in de klas aan bod komt door de leerlingen laten voorbereiden, verwerken of inoefenen; de leerlingen leren zelfstandig werken en het leggen van een brug tussen enerzijds de klas en de school en anderzijds thuis. Door gevarieerde huistaken te geven krijgen de ouders een breed beeld van welke leerstof er in de klas aan bod komt en welke leervorderingen hun kind maakt. Via huiswerk kan ook de interactie tussen ouder en kind gestimuleerd worden. Ouders kunnen ingaan op wat het kind op school leert en interesse tonen voor de schoolloopbaan van het kind.

We mogen echter ook niet vergeten dat er zekere nadelen verbonden zijn aan huiswerkbegeleiding. Zo kan bv. iedereen zichzelf bijlesdocent noemen, ook mensen zonder enige pedagogische bekwaamheid. In bepaalde gevallen kan de ouder de greep kwijtraken, want hij of zij is niet op de hoogte van wat het kind aan het leren is. Ten derde vindt bijles plaats op een vrij moment in de week en dat ten koste van de vrije tijd van het kind, waar dat ook nood aan en recht op heeft.

Huiswerkbegeleiding moet er vooral in bestaan dat er een veilige en stimulerende omgeving wordt aangeboden, waarbij volwassen begeleiders een indirecte, ondersteunende rol opnemen, zoals het beschikbaar stellen van bronnen en hulpmaterialen. Dat kunnen kranten, tijdschriften zijn, maar ook jeugdliteratuur, didactisch materiaal en niet te vergeten een pc met printer en een internetaansluiting. Ik zei het al: het aanbieden van een rustige werkplek is niet zo vanzelfsprekend als het lijkt. En verder is er ook het bieden van kansen om kinderen/jongeren te laten samenwerken.

Wat de impact van de coronacrisis betreft, moet er een onderscheid gemaakt worden tussen het basis- en het secundair onderwijs. In het basisonderwijs en in de eerste graad van het secundair onderwijs wordt namelijk het 'reguliere' onderwijs zoveel mogelijk voortgezet. Net zoals tijdens de eerste lockdown merken we dat scholen veel bezorgdheden hebben over leerlingen in kansarme of kwetsbare thuissituaties. We zien verschillende manieren van aanpakken, zoals de meest kwetsbare leerlingen met een hogere frequentie en grotere regelmaat toch naar school laten komen; in sommige gevallen een vaste contactpersoon aanstellen voor kwetsbare leerlingen; in andere gevallen extra ondersteuning aanbieden aan leerlingen die achterstand oplopen, en anderzijds digitale werkplekken inrichten waar leerlingen individueel aan de slag kunnen als dat thuis niet lukt. Al die zaken gebeuren en dat is een goede zaak.

We zien ook dat scholen veel bijgeleerd hebben over de mogelijkheden van het afstandsleren. Zo kunnen scholen bijvoorbeeld meer huiswerk of leeropdrachten op maat van de leerlingen bieden. Het OCB houdt in deze fase zoveel mogelijk de vinger aan de pols bij de scholen om te zien welke noden zij ervaren. Ook werkt het zoveel mogelijk samen met andere begeleidingsdiensten waarvan ik sommige al noemde. Zo zijn er de CLB's, Abrusco, PEP! en de ondersteuningsnetwerken. Hun rol is eerder onrechtstreeks, zoals het bieden van studieadvies, studiebegeleiding en scholen rekening laten houden met leerlingen met een beperking in relatie tot huistaken. Daarnaast werkt het OCB ook nog aan een project waarbij studenten uit de lerarenopleiding of vrijwilligers met pedagogisch-didactische ervaring kunnen ingeschakeld worden om leerlingen met leerachterstand te helpen.

Ik begrijp de vraag of we geen scheeftrekking aan het krijgen zijn door de achterstand te laten inlopen met de te dure huiswerkklassen en privélessen. Dat kan in bepaalde gevallen zo zijn, zo bleek ook uit de pers. Maar in algemene zin is het toch nog altijd zo dat er een sterk netwerk in en rond de scholen bestaat om voor veel of voor de meeste kinderen dat antwoord op de huiswerkklassen op die manier te kunnen geven.

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-sp.a): U hebt in het begin gezegd dat er scholen zijn die een sterk opgebouwd basispakket hebben voor huiswerkklassen, maar misschien is het interessant om te zeggen welke scholen. U zegt sommige scholen, maar we weten niet juist welke scholen want er zijn er zo veel in Brussel. Hebben ze dat allemaal gedaan of zijn er maar een paar die dat doen? Worden mensen geïnformeerd over BRUTUS en de buddywerkingen enzovoort? Er is ook het OCB. Het is interessant om te weten of de ouders die informatie krijgen om geholpen te kunnen worden. U hebt gesproken over de WMKJ's. Het klopt dat de WMKJ's

20 jaar geleden begonnen zijn met de huiswerkklassen. Het is soms al genoeg om mensen een rustplaats te geven waar ze gewoon kunnen studeren en waar iemand hen af en toe kan begeleiden en een kopie maken. Dat kan heel veel helpen.

U hebt nog veel andere zaken gezegd, maar ik wil tot de essentie komen. Mijnheer het collegelid, u zegt dat huiswerk zinvol moet zijn. Moeten we dat dan niet een keer evalueren en in een paar scholen nagaan bij een paar kinderen of het huiswerk echt zinvol is? Ik heb het gevoel dat sommige leerlingen heel veel leerstof thuis te verwerken krijgen, maar dat vergroot alleen maar de ongelijkheid omdat de kinderen de capaciteit niet hebben en hun ouders hen thuis niet kunnen helpen. Dan komen ze 's morgens op school met buikpijn omdat ze hun oefeningen niet hebben kunnen maken en hun ouders hebben niet kunnen helpen. Het is een dubbel probleem eigenlijk: de ouders kunnen niet helpen en als kind kun je geen resultaten boeken. Ik weet niet of het mogelijk is om te bekijken of het huiswerk dat de kinderen vandaag krijgen al dan niet zinvol is en in welke mate.

Collegelid Sven Gatz: Ik zal proberen, hoofdzakelijk via de netten, de gradatie van huiswerkbegeleiding en huiswerkklassen in de scholen of erbuiten wat meer in kaart te brengen. Ik zeg dat ik dat ga proberen omdat sommige scholen daar misschien extra nadruk op willen leggen als een manier om zich te positioneren en andere scholen het misschien liever niet hebben om te laten weten dat ze het meer extern doen. Ik ga proberen om u daarvan een overzicht te geven, maar ik weet niet of dat zonder meer mogelijk zal zijn. We gaan dat navragen.

Wat betreft het zinvol zijn van huiswerk, zal ik met het OCB kijken hoe dat er tegenover staat en het scholen daarin kan coachen. De ene leraar of school zal dit soort huiswerk zinvol vinden en de andere niet. Ik begrijp de draagwijdte van uw vraag. Dus ik ga proberen om op die vragen een antwoord te geven en anders moeten we daar nog eens een debat over hebben. Het is een heel breed debat, maar het gaat over heel veel kinderen en hun kansen. Dat begrijp ik.

3. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

Vraag om uitleg van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de stand van zaken van leerkrachtenuitwisseling

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Uit het jaarverslag van de dienst van de vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad blijkt dat 58% van alle dossiers leiden tot een schorsingsbesluit. Het gaat dan concreet om 1.829 dossiers waar de bestuurstaalwet niet wordt gerespecteerd.

Zowel in de conclusie van dit jaarverslag als tijdens de Samenwerkingscommissie die de Raad van de VGC heeft georganiseerd samen met een aantal Vlaamse volksvertegenwoordigers, wordt naar het onderwijs verwezen als de beste manier om dat probleem ten gronde aan te pakken en er definitief komaf mee te maken.

Er staat ook iets interessants in het regeerakkoord van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daarin staat dat de regering de mogelijkheid wil onderzoeken om de mobiliteit van leerkrachten te bevorderen: *“De uitwisseling en samenwerking tussen Nederlandstalige, Franstalige en Engelstalige scholen en opleidingen biedt vele mogelijkheden. De regering zal de samenwerking vereenvoudigen en vergemakkelijken om wederzijdse verrijking en beter taalonderwijs te stimuleren. De mogelijkheden om de mobiliteit van leerkrachten te bevorderen,*

zullen worden onderzocht.”

Ik wil er eerst en vooral op wijzen dat Groen een groot voorstander van die aanpak is.

In Brussel hebben we een enorme weelde aan ‘native speakers’: mensen die van thuis uit altijd Nederlands of Frans hebben gesproken en die taal volledig onder de knie hebben. Eigenlijk is het een beetje absurd dat door de institutionele organisatie van het onderwijslandschap die rijkdom in Brussel onvoldoende benut wordt. Nederlandstalige leerkrachten gaan in het Nederlandstalige onderwijs Frans proberen te onderwijzen, zo goed en zo kwaad mogelijk, aan de Nederlandstalige kinderen en idem dito aan de Franstalige kant. Daar gaan Franstaligen proberen Franstalige kinderen zo goed mogelijk Nederlands te leren. Dat kan natuurlijk beter.

Het zou wat Groen betreft het niveau van het onderwijs en van taalonderricht in beide taalgemeenschappen aanzienlijk kunnen verbeteren op een efficiënte en positieve manier. Ik vind dat een heel aantrekkelijk idee. Ik denk dat het heel veel oplossingen zou bieden. Ik denk dat ik niet de enige ben die ziet dat het taalonderricht zeker aan Franstalige kant, maar soms ook aan Nederlandstalige kant, nog beter zou kunnen. Dit lijkt een concrete oplossing daarvoor. Natuurlijk is het gemakkelijker gezegd dan gedaan. Ik ben me daarvan bewust. Ik kan me voorstellen dat er moeilijkheden zijn op het vlak van het personeelsstatuut, van contractvoorwaarden, van uitwisselingsmogelijkheden, van verzekeringen, van verloning enzovoort. Dan is er nog de organisatie van de werkuren en dergelijke meer die tussen de scholen moet gebeuren. Het gaat om een verregaande samenwerking en afstemming. Ik kan me voorstellen dat het niet gemakkelijk is, maar dat neemt niet weg dat het engagement om het te proberen een heel stimulerend idee is.

Welke stappen zijn er al ondernomen om de mobiliteit van leerkrachten te bevorderen? Wat is de rol van de VGC en het OCB in dit verhaal?

Welke contacten zijn er al gelegd om dat in de praktijk te brengen? Zijn er al proefprojecten ontwikkeld? Is er al contact opgenomen met scholen of netwerken om te zien of er interesse is?

Wat zijn de eventuele moeilijkheden die overwonnen moeten worden om er een succes van te kunnen maken?

Welke stappen moeten er nog ondernomen worden?

Wanneer kunnen we de eerste uitwisselingen van taalleerkrachten verwachten en hoeveel leerkrachten en scholen zouden daarbij betrokken zijn? Kunt u nu al een concreet perspectief geven voor deze regeerperiode? Dat zou prachtig zijn, al blijft het op dit moment bij een verkenning.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik krijg maar niet genoeg van De Elegasten vandaag, want een eerste strofe zegt natuurlijk: wat heb je vandaag op school geleerd, zeg het eens kleine Jan.

We leerden dat Brussel tweetalig is, anders loopt het in België mis. Gelet op de rapporten van de vice-gouverneur kunnen we concluderen dat het in België wel degelijk mis aan het lopen is omdat de taalwetgeving totaal niet gerespecteerd wordt, wat ik zeer betreurt. Daar zou moeten worden gekeken of er daartegen niet bestraffend kan worden opgetreden en of de rol van de vicegouverneur niet kan worden versterkt, want momenteel blijft het nog altijd een beetje een maat voor niets. Maar dat is natuurlijk niet het onderwerp van deze discussie. Die gaat over de

uitwisseling van taalleerkrachten.

Ik kan de heer Arnaud Verstraete daar zeker in volgen. Ik heb mee ons verkiezingsprogramma geschreven voor de laatste gewestverkiezingen en de N-VA heeft daar expliciet in opgenomen dat we de uitwisseling van taalleerkrachten wilden bevorderen omdat we dat ook een manier vinden om ons constructief op te stellen, zeker ten aanzien van het Franstalig onderwijs, waar er serieuze problemen zijn op dat vlak. Dat is geweten. Hun taalonderwijs is niet op het peil van ons onderwijs. Dat heeft de heer Didier Gosuin ertoe verleid om te zeggen dat de Franstalige scholen werkloosheidsfabrieken zijn omdat men eentalig Franstalig afstudeert wat natuurlijk problematisch is op de Brusselse arbeidsmarkt. Er is vandaag opnieuw een nieuwsfeit geweest dat het probleem verder illustreert want het blijkt dat de enige inspecteur in het Franstalige onderwijs om het niveau van het taalonderwijs na te gaan Nederlandsonkundig is, om u maar een idee te geven hoe absurd de situatie soms is aan Franstalige kant.

Het is waar dat het Vlaams onderwijs er ook baat bij kan hebben om moedertaalsprekers Frans als taalleerkracht te hebben. Ik heb daar zelf indertijd van geprofiteerd. Als jonge Kortrijkzaan had ik een taalleerkracht die iedere dag van Rijsel afzakte om ons Franse les te komen geven. Ik heb daar een positieve ervaring aan overgehouden. Er was al een systeem in het verleden opgezet om een uitwisseling van taalleerkrachten mogelijk te maken, maar dat heeft niet goed gefunctioneerd. Ik heb de 2 cartoons die Lectr daarover indertijd heeft gemaakt achter mij hangen op mijn bureau, met onder meer "Les Wallons ont envoyé leur chat". Het ging over een of 2 leerkrachten die volgens dat systeem uitgewisseld zijn.

Ik heb een beetje dezelfde vraag. Hoe voorziet u erin om dat op te lossen? In belangrijke mate is het natuurlijk ook een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, eerder dan van de VGC. Ik denk dat er een nieuw samenwerkingsakkoord nodig zal zijn tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap en dat het afhangt van minister Caroline Désir en minister Ben Weyts die op zich schijnbaar samenwerken voor bepaalde zaken. Ik denk dat Vlaams minister Ben Weyts daarvoor openstaat. Hebt u daarover contact gehad met minister Ben Weyts of met minister Caroline Désir? Kunt u een update over de plannen op dat vlak geven?

Collegelid Sven Gatz: De VGC wil deze beleidsperiode extra inzetten op het bevorderen van meertaligheid bij kinderen en jongeren: Nederlands, Frans, Engels en de thuistalen of plustalen. Vandaag was er daarvoor de lancering van een versterkte en vernieuwde website van het OCB. De VGC wil dat doen door bestaande initiatieven te versterken en nieuwe initiatieven op te starten, telkens binnen het huidige wettelijke kader. Een van de sporen is om de uitwisseling van leerkrachten tussen het Nederlandstalig en Franstalig onderwijs in Brussel te ondersteunen. De VGC heeft daarover voor de coronacrisis overleg gehad met het OCB en een aantal gemeenten die wat meer dan anderen naar voren traden, namelijk Jette, Sint-Joost-ten-Node en stad Brussel. Daarmee wil ik niet zeggen dat er elders geen interesse is, maar die zijn eerst eens komen horen. Die besturen hadden interesse om uitwisselingsinitiatieven op te zetten. We hebben een aantal verkennende gesprekken gevoerd, maar er werd geconcludeerd dat de betrokken gemeenten zelf met een initiatief moesten of konden komen om al dan niet iets op te starten vanaf het schooljaar 2020-2021, dat gelopen is zoals we het kennen, en dat het OCB en de VGC bereid waren om hen extra te ondersteunen.

Die terugkoppeling binnen die gemeenten heeft wat meer tijd in beslag genomen dan leuk was zowel voor hen als voor ons. Maar ja, en ik ga me daar niet ten eeuwigden dage achter verschuilen, maar laten we zeggen dat ze andere dingen aan hun hoofd hadden vanwege de coronacrisis en dat dat toch wat stilgevallen is. Er zijn een hele reeks uitdagingen waarover we

het hier in deze commissie en ook in de plenaire vergadering van deze Raad al hebben gehad, namelijk de onderwijsskloof zo klein mogelijk te houden. Daar is de energie van de scholen en van alle ondersteuningsinitiatieven eerst op gericht. De contacten zijn dus wat verstild, maar we willen die opnieuw voortzetten en verder uitbouwen zodra de omstandigheden dat toelaten.

Wat de moeilijkheden betreft, is er uiteraard de algemene maatschappelijke situatie ten gevolge van het coronavirus. Dat zei ik al. De scholen moeten wat op adem kunnen komen om de volgende reguliere stappen weer te kunnen zetten. Ten tweede is het zo dat de regelgeving op dit ogenblik misschien niet uitwisselingsbevorderend is, maar veel scholen zijn vandaag niet op de hoogte van de mogelijkheden binnen de huidige regelgeving. Er zijn wel degelijk mogelijkheden. Het is perfect mogelijk dat een Nederlandstalige leerkracht lesgeeft in het Franstalig onderwijs en omgekeerd. Uiteraard behouden ze hun statuut en hun loon. Vanuit syndicaal oogpunt zijn er daar wat moeilijkheden, maar het kan wel. Het is de bedoeling om de scholen als ze daaraan vanuit een bepaalde lokale goesting aan willen werken, daarin te ondersteunen.

Verder zijn er inhoudelijke en praktische aandachtspunten waar je oog voor moet hebben. Onderwijsdoelstellingen en -aanpakken moeten afgestemd worden tussen de scholen: dat kan zowel over fundamentele inhoudelijke vragen gaan als over zeer praktische afspraken over bijvoorbeeld het klasmanagement. Ik heb uit de vorige pogingen meegenomen dat dat een beetje onderschat werd als mogelijke drempel.

Een ander aandachtspunt is dat er door de diversiteit van de Nederlandstalige scholen in Brussel, per school moet nagegaan worden wat de meerwaarde is voor de schoolpopulatie. Op die manier willen we het eigenaarschap van scholen en uitvoering op maat van de school niet uit het oog verliezen.

Er zijn verschillende manieren mogelijk: niet alleen uitwisseling van Franstalige of Nederlandstalige leerkrachten en klassen, maar ook samenwerking en ook uitwisseling tussen de klassen zoals al gebeurt. Dat willen we de komende weken en maanden meer onder de aandacht brengen en meer mikken op de start van het volgende schooljaar. We hebben de tweede helft van het vorige schooljaar en de eerste helft van dit schooljaar daarvoor minder kunnen gebruiken. Daarnaast mogen we niet vergeten, maar de goesting kan dat overwinnen, dat nieuwe initiatieven, zoals deze, in bepaalde gevallen extra planlast met zich meebrengen. Maar nogmaals, daarin wil de VGC de scholen ondersteunen.

Wat betreft de vraag over de genomen en de te verwachten stappen, gaan we iedereen wat op adem te laten komen om de volgende horizon te kunnen zien. De volgende horizon is enerzijds het einde van dit schooljaar en anderzijds het begin van het volgende schooljaar. Het klinkt vreemd om dat nu al te zeggen, maar het is in de gegeven omstandigheden wel zo. Dan willen we met de proefprojecten op eerder kleine schaal beginnen om te zien welke dynamiek er op gang kan komen. Als we zien dat dat goed werkt, wil ik de contacten die ik daarover al had met minister Ben Weyts en minister Caroline Désir verder voortzetten. We zijn een schooljaar kwijt en dat is jammer en als je het kritisch bekijkt, zijn het er misschien zelfs twee, maar we gaan toch met die inspanningen verder en ik hoop u daar de komende maanden nieuws over te kunnen geven. Dat zit even in de koelkast, maar we gaan het er uithalen.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik dank het collegelid. Ik ben best wel tevreden met het antwoord. Er is natuurlijk vertraging opgelopen en de omstandigheden kunnen die voldoende verantwoorden. Dat is duidelijk. Het belangrijkste is dat er werk van zal worden gemaakt. Dat

engagement heb ik duidelijk gehoord. Het College zegt dat er proefprojecten zullen komen, niet dit jaar, maar het volgende jaar en de jaren die erop volgen. Dat vind ik heel goed nieuws. Groen heeft al vaker gezegd dat het ervan overtuigd is dat massaal investeren vanuit de Vlaamse Gemeenschap in het onderwijs in Brussel voor heel veel redenen goed is, komende van een fundamenteel tekort aan plaatsen in het onderwijs, maar ook onder meer omdat het ervoor zal zorgen dat veel meer Brusselaars Nederlandskundig worden. Dat is natuurlijk een langetermijndoelstelling en een heel dure operatie die je over de jaren heen moet opbouwen.

Wat in verhouding veel gemakkelijker is, is om op korte termijn het taalonderricht in de 2 taalgemeenschappen aanzienlijk te verbeteren. Ik denk dat die uitwisselingen daar een uitgelezen kans voor zijn. Met proefprojecten op kleine schaal ga je geen belangrijke effecten realiseren op populatieniveau, maar als je dat systeem meer zou kunnen uitbreiden, dan zullen de vele uren aan taalonderricht aan Brusselse kinderen, vaker beter gespendeerd worden en leiden tot betere resultaten en meer echte kennis van het Nederlands bij de Franstaligen en meer kennis van het Frans bij Nederlandstaligen. Het is op dat vlak zeer goed dat het collegelid bevestigd heeft dat er vandaag al heel veel mogelijk is en dat dat nog te weinig bekend is.

Daar lijkt me een rol weggelegd voor het College om dat actief bekend te maken en te promoten. In dat verband is het zeer goed dat het College heeft bevestigd dat er ook vandaag al heel wat mogelijkheden zijn, al zijn die nog te weinig bekend. Daar lijkt mij een rol weggelegd voor het College: het kan aan actieve promotie doen en bekendmakingsacties opzetten, al dan niet samen met het Onderwijscentrum Brussel, en nagaan welke hindernissen er eventueel opduiken en hoe die kunnen worden weggewerkt.

Ik vind het alvast een veelbelovend project. Als het collegelid nu al iets kunnen zeggen over de omvang van de proefprojecten in de scholen en of er al concrete engagementen zijn aangegaan, dan hoor ik dat graag.

Collegelid Sven Gatz: Over de concrete projecten kan ik nog niets zeggen, want nogmaals: op dit moment kunnen de scholen daar – jammer genoeg – echt niet mee bezig zijn. Ze zullen zich er later wel weer over buigen. Toch zijn wij al, als het ware laag per laag, enkele zaken aan het voorbereiden. Aan het begin van mijn antwoord verwees ik al naar de nieuwe website voor het OCB, *Brussel vol taal* (www.brusselvoltaal.be). Ik raad u aan die alvast eens te bekijken. Het is niet louter een herbundeling van een aantal praktijken, het is echt de bedoeling om alle leerkrachten en alle scholen die dat wensen, een turbo-injectie te geven en zo de brug te leggen tussen het Nederlands en meertaligheid, en vice versa, tussen meertaligheid en Nederlands. Er kan in beide richtingen worden gewerkt. En ook met mijn andere petje, als minister van Meertaligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wil ik in de nabije toekomst vergelijkbare initiatieven nemen ten aanzien van het brede Brusselse onderwijsveld. We zetten de bewustmakingsacties voort en met *de 'coalition of the willing'* proberen we echte stappen vooruit te zetten. We spreken elkaar hier zeker nog over.

Voorzitter: mevrouw Khadija Zamouri

Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de evaluatie van de eerste drie jaren tweetalige lerarenopleiding

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): In Brussel organiseren de Erasmushogeschool en de Haute École Francisco Ferrer, gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie, een tweetalige lerarenopleiding voor leerkrachten basisonderwijs. Daardoor kunnen leerkrachten zowel in Nederlands- als in Franstalige basisscholen lesgeven. Aangezien het project van start ging in het academiejaar 2017-2018, heeft de eerste generatie studenten, of althans een deel van hen, de tweetalige lerarenopleiding afgerond in 2020.

Het laatste debat daarover dateert alweer van 18 december 2019. Toen verklaarde collegelid Sven Gatz dat er eind 2020, begin 2021 een evaluatie gepland stond van de eerste drie jaren van de tweetalige lerarenopleiding. Op basis daarvan zouden eventuele aanbevelingen worden gedaan naar de ministers van Onderwijs van de Gemeenschappen.

Hoeveel studenten hebben het project van de tweetalige lerarenopleiding daadwerkelijk afgerond in 2020? Hoeveel van hen zijn Nederlandstalig, hoeveel zijn Franstalig?

Hoeveel studenten hebben zich dit academiejaar ingeschreven in het eerste jaar van de tweetalige lerarenopleiding?

Wat was de impact van de coronacrisis op het project, bijvoorbeeld met betrekking tot de stages? Dat kan niet gemakkelijk geweest zijn dezer dagen.

Is de evaluatie van de eerste drie jaar al voltooid? Zo ja, wat zijn de conclusies? Bevat het rapport aanbevelingen? Wordt het project op basis daarvan bijgesteld? Zo niet, wanneer kunnen we de resultaten van de evaluatie verwachten?

Een werkbezoek aan de Haute École Francisco Ferrer vond u een goed idee. Het zou interessant zijn om zo'n bezoek vast te leggen zodra de situatie het toelaat.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik ben blij dat de heer Gilles Verstraeten het onderwerp aanhaalt. Zoals u zich wellicht herinnert, was vorige week de vice-gouverneur hier te gast. Toen kwam ook de tweetaligheid ter sprake, een fundamenteel punt in een stad als de onze.

De tweetalige lerarenopleiding voor leerkrachten basisonderwijs is een heel sterk initiatief. Het is een goed proefproject, dat aanbeveling verdient. Tegelijk vind ik dat we ambitieuzer moeten durven te zijn. Naast de resultaten waar de heer Gilles Verstraeten om vroeg, zouden we ook werk moeten maken van een tweetalige lerarenopleiding voor het secundair onderwijs.

Zoals ik al opmerkte in de Samenwerkingscommissie waarin de vice-gouverneur aanwezig was, is het daarnaast van fundamenteel belang dat niet alleen onze leerkrachten tweetalig zijn, maar voor onze jongeren geldt dat evenzeer. Zij moeten zich ervan bewust zijn dat tweetaligheid een troef is, een instrument om vooruit te raken in het leven. Tweetaligheid is geen luxe. Ik vind het zelfs jammer dat we niet naar drie- of zelfs viertaligheid kunnen streven.

In de recente commissievergadering met de vice-gouverneur haalde ik het oude idee van mijn oud-collega Jean-Luc Vanraes in verband met de Selortests aan. Daarover is al een resolutie goedgekeurd in het Parlement, maar wat kunt u, als collegelid dat binnen de VGC bevoegd is voor Nederlandstalig Onderwijs, op dat vlak doen? Kunt u bewustmakingscampagnes opzetten voor onze scholen? Kunt u het systeem invoeren, al dan niet samen met uw collega die bevoegd is voor de Franstalige scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

Met de rijbewijzen gebeurde iets vergelijkbaars: er werd besloten dat leerlingen in hun laatste jaar secundair hun theoretisch examen op school konden behalen. In mijn ogen zouden een rijbewijs en een Selorattest hand in hand kunnen gaan.

Collegelid Sven Gatz: Vooreerst had ik graag een kleine nuance aangebracht bij de vraagstelling van de heer Gilles Verstraeten. Het project ‘tweetalige lerarenopleiding’ liep tot en met het academiejaar 2019-2020 in de opleiding tot onderwijzer(es), de zogenaamde ‘educatieve bachelor lager onderwijs’. In uw vraag hebt u het over basisonderwijs. Dat zou ook de kleuteronderwijzers impliceren, en dat is hier niet het geval.

U vroeg hoeveel studenten de opleiding hebben afgerond. Op het einde van vorig academiejaar studeerden er aan de Erasmushogeschool en de Haute École Francisco Ferrer 17 onderwijzers en onderwijzeressen af die het traject ‘tweetalige lerarenopleiding’ hadden doorlopen: 14 aan de EhB en 3 aan de Haute École Francisco Ferrer.

Uw tweede vraag was hoeveel studenten zich hebben ingeschreven. U merkt meteen dat dat een veel hoger aantal is, maar net als bij andere studierichtingen vallen er in de loop van de volgende 3 jaren veel kandidaten af. Op dit ogenblik – januari 2021 hebben zich aan de Erasmushogeschool 41 studenten ingeschreven (dus met Frans als tweede taal als verplicht vak, net zoals in alle andere lerarenopleidingen lager onderwijs in Vlaanderen). Aan de Haute École Francisco Ferrer zijn er 18 studenten ingeschreven in de optie Nederlands, op een totaal van 49 studenten in het eerste jaar. Zij maken 36% van het totaal uit. In de Franstalige lerarenopleidingen voor onderwijzer(es) is het vak tweede taal Nederlands niet verplicht; studenten moeten er dus expliciet voor kiezen. Het goede nieuws is wel dat het aandeel studenten dat voor het extra vak Nederlands kiest, stijgt. Vier jaar geleden ging het nog maar om 14%, nu al om 36%. We hopen dat die trein nog wat aantrekt en dat er een sneeuwbaaleffect ontstaat. Dat zullen we jaar na jaar moeten blijven evalueren.

De impact van de coronacrisis op onder meer de stages was inderdaad vrij groot, maar ook weer niet groter dan bij de ‘gewone’ lerarenopleidingen. Allemaal moesten ze dezelfde coronaregels volgen. Uiteraard zijn er in de tweetalige lerarenopleiding enkele specifieke activiteiten. Ik geef enkele voorbeelden en leg uit hoe die werden of worden aangepast aan de coronasituatie.

Ten eerste werd voor de eerstejaars het Tandemproject digitaal georganiseerd, in plaats van met livebijeenkomsten. In Tandem werken studenten van beide opleidingen samen, onder meer om elkaars taal te oefenen. Dit jaar lag er een sterkere focus op schriftelijke in plaats van op mondelinge vaardigheden. Voor de mondelinge vaardigheden was er extra oefenmogelijkheid in het kader van het Pascalproject, een Tandemtraject met een senior via telefoongesprekken in de doeltaal.

Een tweede voorbeeld van een aanpassing is dat voor de tweedejaars de toneel improvisatie met Montagne Magique – zowat de Franstalige evenknie van Bronks – van december is verhuisd naar het tweede semester. Normaal gesproken zou dat dit academiejaar nog goed moeten

kunnen komen. De vakkenstages, zoals bosklassen, zullen dan weer binnen Brussel georganiseerd worden, in de groene ruimtes van de stad en zonder verblijf in een jeugdherberg.

Een derde voorbeeld betreft het derde jaar van de opleiding. Daarin volgden 6 studenten van de Haute École Francisco Ferrer het Erasmus Belgica-programma aan de Nederlandstalige Erasmushogeschool. Daarbij hebben ze stage kunnen lopen bij Pistache, een school uit het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. Merk op dat ze ook hier dichterbij huis zijn moeten blijven.

In de loop van het academiejaar 2019-2020 is de lerarenopleiding van de Erasmushogeschool overigens verhuisd naar het centrum van Brussel. Daardoor zit ze nu geografisch minder ver van de lerarenopleiding van de Haute École Francisco Ferrer. Dat is goed nieuws, want het beperkt de reistijd, een praktische hinderpaal om beide lerarenopleidingen te laten samenwerken. Helaas stak de coronacrisis – voorlopig althans – stokken in de wielen.

Naar aanleiding van de eerste lichting afgestudeerden is er inderdaad met de verantwoordelijken van beide lerarenopleidingen teruggeblikt op de evolutie van de tweetalige lerarenopleiding. Intussen hebben alle betrokken partijen beslist om het project voort te zetten.

Ten eerste kwamen er uit de evaluatie nog geen aanbevelingen aan andere ministers of overheden voort. Wel maakt in het Franstalig onderwijs de lerarenopleiding een sterke evolutie door. De Haute École Francisco Ferrer zal via haar kanalen lobbyen om taaltrajecten Nederlands hoger op de agenda te krijgen. Het feit dat almaar meer studenten voor Nederlands als tweede taal kiezen, zal daar ongetwijfeld een gunstig effect op hebben.

Ten tweede worden in de tweetalige lerarenopleiding sommige vakken in de opleiding zelf in de andere landstaal gegeven. EhB-studenten krijgen vakken in het Frans, en studenten van de Haute École Francisco Ferrer volgen vakken in het Nederlands. Dat trekt ook de docenten mee in het praktijkbad. Voorbeelden zijn de vakken aardrijkskunde, geschiedenis, filosofie en lichamelijke opvoeding. In feite kan dat dus als Content and Language Integrated Learning (CLIL-onderwijs) worden bestempeld, maar dan op hogeschoolniveau. Ook op dat punt wordt verder ingezet.

Ten derde zorgt de tweetalige lerarenopleiding ervoor dat de studenten een hogere taalvaardigheid krijgen in de andere landstaal. Die principes wil men nu doortrekken naar de opleiding tot kleuteronderwijzer(es) – zie in dat verband mijn opmerking bij het begin van mijn antwoord – en naar de opleiding tot leerkracht secundair onderwijs. Er is dus wel degelijk sprake van een zekere ‘uitzwerming’: het systeem neemt uitbreiding.

Een belangrijk aandachtspunt waren, ten vierde, de uitstroommogelijkheden van de opleiding. Met de opleidingen is afgesproken om ook die stage- en jobmogelijkheden binnen het CLIL-onderwijs nog meer in de kijker te plaatsen.

Ten vijfde bleek de voorbije jaren dat de tweetalige lerarenopleiding, leerkrachten immersieonderwijs en het Onderwijscentrum Brussel zich soms op hetzelfde terrein begaven. Dat is op zich niet onlogisch, maar om een en ander te synchroniseren, is er nu ook sprake van bijkomend structureel overleg met alle partners.

De evolutie is dus zeker gunstig, en bovendien beraden we ons in de loop van het schooljaar nog met de partners over het verdere verloop. De oefening is niet af.

Een werkbezoek behoort zeker tot de mogelijkheden, maar de Raad bepaalt autonoom zijn agenda. Zelf ben ik een groot voorstander van werkbezoeken en hoorzittingen. Uiteraard zal een bezoek ter plaatse, aan de Haute École Francisco Ferrer of bij een andere partner, moeten gebeuren volgens de geldende coronamaatregelen. Of het nu al het geschikte moment is voor zo'n bezoek, laat ik aan uw oordeel over.

Ik zou ook graag antwoorden op de vragen van mevrouw Khadija Zamouri, maar ik vind het een te belangrijk thema om te volstaan met een geïmproviseerd antwoord. Het is eigen aan de dynamiek in commissies als deze dat onderwerpen aan elkaar worden gelinkt. Ik vind het idee in elk geval het overwegen waard. Daarom stel ik voor dat we er naar aanleiding van een nieuwe vraag – schriftelijk of nog liever mondeling – dieper op ingaan. Ik sta er dus zeker voor open, maar ik moet er eerst over kunnen nadenken. Zo kan ik u ook een beter en consistentere antwoord geven.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik had toch nog een aantal bedenkingen en bijkomende vragen. Eerst en vooral zei u dat de 18 studenten van de Haute École Francisco Ferrer die begonnen zijn aan de tweetalige lerarenopleiding, 36% van het totale aantal eerstejaars uitmaken en dat dat aantal in stijgende lijn zit. Dat is positief. Ik had ook graag zo'n cijfer gehad voor de Erasmushogeschool. Daar zei u dat het om 41 studenten ging. Welk percentage vertegenwoordigen zij? Ik zou graag goed kunnen vergelijken.

Zo zegt u ook dat er 14 studenten afstudeerden aan de EhB en 3 aan de Haute École Francisco Ferrer in 2020. Onder uw voorganger – de heer Guy Vanhengel, hier vandaag aanwezig – was al gebleken dat de uitval aan Franstalige kant stukken groter is. Veel studenten schatten de opleiding verkeerd in, die uiteindelijk toch moeilijker blijkt dan gedacht. Er bestaat in dat verband een Engels spreekwoord, dat ik hier niet durf te gebruiken omdat het nogal cru zou overkomen. Uiteindelijk gaat het hier evenwel om een inputprobleem, om een vicieuze cirkel: als het taalonderwijs in het basis- en secundair onderwijs aan Franstalige kant al niet goed zit, krijg je dat niet meer opgelost in de lerarenopleiding. De situatie valt op dat moment nog maar moeilijk recht te trekken. Daarvan ben ik mij terdege bewust, we kennen de problemen met taalachterstand maar al te goed vanuit ons eigen onderwijs, en we beseffen hoe moeilijk zo iets later in de schoolcarrière nog bij te benen valt.

Ik had dus graag geweten welk percentage van de startende studenten Erasmushogeschool Brussel kiest voor de tweetalige lerarenopleiding. Bij de Haute École Francisco Ferrer gaat het om 36% van de studenten. Ik denk dat ik geen leugens verspreid of overdrijf als ik stel dat de nood aan Franstalige kant veel hoger is dan aan Nederlandstalige kant. Het is dan ook bijzonder jammer, en zelfs een beetje tergend, om te moeten vaststellen dat het percentage niet hoger ligt en dat het probleem blijft bestaan – Nederlands is nu eenmaal geen verplicht vak. Het is positief dat de Haute École Francisco Ferrer zich inspant om het thema hoger op de agenda te plaatsen en er promotie rond te voeren. Mevrouw Caroline Désir, minister van Onderwijs in de Franse Gemeenschapsregering, zal daar als Brusselse die vertrouwd is met de problematiek, ongetwijfeld voor openstaan. De vraag blijft evenwel of ze haar Franstalige collega's meekrijgt in die logica.

Aan mijn volgende vraag hecht ik bijzonder veel belang. U kent de kritiek van mijn partij op dit project. Een Franstalige leerkracht die de opleiding heeft afgerond, zal zijn Nederlands in die paar jaar ongetwijfeld wel wat versterkt zal hebben. Toch kan het wat ons betreft absoluut niet de bedoeling zijn dat hij of zij les gaat geven in het Nederlands in een Nederlandstalige

school. Ik heb er uiteraard geen probleem mee dat hij of zij als moedertaalspreker Frans komt geven in een Nederlandstalige school, maar het omgekeerde is wat mij betreft uitgesloten. We hebben taalsterke leerkrachten nodig. Ik vraag me dan ook af of de afgestudeerden aan de Haute École Francisco Ferrer voornamelijk aan de slag gaan in het Franstalig onderwijs en die van de Erasmushogeschool voornamelijk in het Nederlandstalig onderwijs. Of is de situatie diffuus? Hebt u daar gegevens over?

Collegelid Sven Gatz: Aangezien ik de antwoorden op uw 2 vragen niet bij de hand heb, stel ik voor dat ik ze u schriftelijk bezorg. Het zou interessant zijn om de andere – terechte – vragen die u stelde binnen uw betoog, te stellen tijdens het werkbezoek.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik begrijp perfect dat u niet altijd meteen kunt antwoorden op vragen. Ik heb er dan ook geen probleem mee dat u dat later schriftelijk doet.

Ook uit deze commissie zijn weer waardevolle suggesties naar boven gekomen, onder meer over werkbezoeken en verhoren. Dat is positief.

4. Regeling van de werkzaamheden

Op vraag van mevrouw Khadija Zamouri wordt er nagegaan of er een hoorzitting met Abrusco en Lift mogelijk is. De overige commissieleden zijn het hiermee is.

Bijlage

Aanvullende toelichting commissie onderwijs 20-01-2021

1. De raadsleden wensen een cijfermatig overzicht van de problematische afwezigheden per studieniveau, leeftijd, geslacht.

Dit zijn de cijfers van het aantal leerlingen met problematische afwezigheden (PA) in het secundair en basis onderwijs tijdens schooljaar 2019-2020 in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel (NOB).

De problematische afwezigheden zijn gebaseerd op de geregistreerde afwezigheidscodes door de scholen in Discimus. Per leerling wordt het aantal B-codes opgeteld. Eén B-code staat voor een halve dag problematische afwezigheid.

We tellen het totaal aantal problematische afwezigheden op over het gehele schooljaar, ook als de leerling van school of van studierichting verandert. Elke leerling wordt in één categorie geplaatst op basis van de laatste inschrijving binnen dat schooljaar.

We nemen de leerlingen op die minstens 5 halve dagen problematisch afwezig waren en delen deze verder op in de categorieën:

- 5 tot 9 halve dagen

- 10 tot 14 halve dagen

- 15 tot 29 halve dagen

- minstens 30 halve dagen

Voor niet-leerplichtige kleuters moeten de afwezigheden nooit gewettigd worden. Er worden bijgevolg enkel problematische afwezigheden geregistreerd voor leerplichtige kleuters (vanaf 5 jaar). Deze zijn telkens opgenomen bij het basisonderwijs.

Om de cijfers te kaderen en het mogelijk te maken om percentages te berekenen, wordt het leerlingenaantal meegenomen op 1 februari van het schooljaar. Voor het kleuteronderwijs worden ook enkel de leerplichtige leerlingen mee opgenomen (op basis van geboortjaar).

Er zijn cijfers beschikbaar met onderverdeling meerderjarig/minderjarig, maar niet per leeftijd. Er zijn geen cijfers beschikbaar per geslacht.

Tabel 1. Aantal PA-codes per studieniveau in het NOB

Studieniveau	leerlingen op 1/02	5-9 PA- codes	10-14 PA- codes	15-29 PA- codes	minstens
					30 PA- codes
Basisonderwijs	20066	1743	612	421	191
Secundair onderwijs	15981	2432	1158	1321	663
Totaal	36047	4175	1770	1742	854

Tabel 2. % PA-codes per studieniveau in het NOB

Studieniveau	5-9 PA- codes %	10-14 PA- codes %	15-29 PA- codes %	minstens
				30 PA- codes %
Basisonderwijs	8,7%	3,0%	2,1%	1,0%
Secundair onderwijs	15,2%	7,2%	8,3%	4,1%
Totaal	11,6%	4,9%	4,8%	2,4%

Tabel 3. Aantal PA-codes volgens criterium meerderjarig – minderjarig in het NOB

De volgende cijfers geven een opsplitsing van de leerlingen van het secundair onderwijs volgens het criterium meerderjarig of minderjarig. Of de leerling meerderjarig is, wordt bepaald op basis van zijn of haar geboortjaar. Een leerling die 18 jaar of ouder wordt in het eerste kalenderjaar van het schooljaar, wordt als meerderjarig beschouwd. Het is mogelijk dat deze op 1 september nog 17 jaar is.

	leerlingen op 1/02	5-9 PA- codes	10-14 PA- codes	15-29 PA- codes	minstens
					30 PA- codes
Meerderjarig	2030	413	298	458	279
Minderjarig	13951	2014	860	855	383
Totaal	15981	2427	1158	1313	662

Tabel 4. % PA-codes volgens criterium meerderjarig – minderjarig in het NOB

	5-9 PA- codes %	10-14 PA- codes %	15-29 PA- codes %	minstens	In tucht %
				30 PA- codes %	
Meerderjarig	20,3%	14,7%	22,6%	13,7%	1,4%
Minderjarig	14,4%	6,2%	6,1%	2,7%	0,6%
Totaal	15,2%	7,2%	8,3%	4,1%	0,7%

2. De raadsleden wensen het tijdsperspectief te kennen van de Vlaamse Overheid met betrekking tot het plan leerlingenbegeleiding

De administratie van de Vlaamse overheid bezorgde ons volgend antwoord.

Het plan leerlingenbegeleiding betreft een geïntegreerd plan waarin verschillende thema's van de leerlingenbegeleiding aan bod komen. Met dit plan wil de Vlaamse minister de behoeften van het veld invullen en maatregelen introduceren die voelbaar zijn op de klasvloer. Er zal rekening gehouden worden met de noden en knelpunten die voortvloeien uit de coronacrisis. Om dit plan op te stellen, wordt de nodige tijd genomen voor de voorbereidingen en het creëren van draagvlak. Een concrete timing wordt momenteel niet meegegeven omdat de impact van corona op dit proces groot kan zijn. Men wil in het proces rekening houden met deze woelige periode en de impact op de tijd en middelen van de actoren waarbij men draagvlak wil creëren.

3. De raadsleden wensen een overzicht van de gewestelijke middelen (2020) die, in het kader van preventie schoolverzuim (alle programma's), naar de VGC en partners overgeheveld worden

In 2020 werden volgende gewestelijke middelen aan NL-partners toegekend, in het kader van preventie schoolverzuim (alle programma's).

Middelen PPS-DAS 2018-2021 (jaarbasis)

Totaal: 390.000 EUR

Verdeling:

Abrusco	€ 275.000
Voorzienigheid	€ 1.800
Basisscholengemeenschap Sint-Pieter & Sint-Guido	€ 3.500
Gemeentelijke basisschool Dertien	€ 3.000
Gemeentelijke basisschool Veeweide	€ 3.000
BSGO Balder	€ 2.500
BSGO De Bron	€ 2.500
Vrije Basisschool Sint-Gillisschool	€ 1.800
Sint-Martinus	€ 3.000
Sint-Karel	€ 3.000
De Knipoog	€ 3.500
De Toverfluit	€ 3.000

Sint-Albertschool	€ 3.000
De Klimpaal	€ 1.800
Imelda Basisschool	€ 3.000
GBS Windroos	€ 3.000
GBS Windekind	€ 3.000
GBS Regenboog	€ 3.500
Paloke+De Boomhut	€ 4.000
Vier Winden Basisschool	€ 3.000
Heilig-Hartschool Jette	€ 4.500
t Regenboogje	€ 3.500
Brede School Brede Stroom	€ 3.500
De Droomboom	€ 800
Brede School De Haven	€ 2.500
De Wimpel	€ 3.500
Lutgardis	€ 3.000
Instituut van de Ursulinen	€ 3.000
De Kadeekes	€ 3.000
Papageno	€ 3.500
GBS Everheide	€ 1.800
Onze Lieve Vrouw basisschool	€ 3.000
Zavelput	€ 2.500
Sint-Jozefsschool	€ 2.500
Sint-Albertusschool	€ 2.500
De Knapzak	€ 2.000
Sint-Augustinus	€ 1.800
Parkschool	€ 1.800
VBS Voorzienigheid	€ 1.800

GVBS Angelusinstituut	€ 1.800
Gemeenteschool De Kriek	€ 3.000
Champagnat	€ 1.800
Sint-Lukas Basisschool	€ 3.000

Middelen versterking preventie Schoolverzuim voor het jaar 2020 (éénmalig)

Abrusco 62.500 EUR

Middelen DASC-PBSB 2019-2021 (voor 3 jaar)

Abrusco 100.000 EUR

4. Evaluatie tweetalige lerarenopleiding

De raadsleden hadden, naar analogie met HEFF, ook graag verhouding gekend van studenten 1ste jaar die voor TTL tov totaal aantal IIn lerarenopleiding (percentage zoals bij HEFF)

Aan de Erasmushogeschool (EhB) zitten alle studenten ‘educatieve bachelor lager onderwijs’ in het traject van de tweetalige lerarenopleiding – 100% dus.

In de Nederlandstalige lerarenopleiding tot onderwijzer(es) is tweede taal Frans overigens een verplicht vak – in tegenstelling tot de Franstalige opleiding waar het tweede taal Nederlands niet verplicht is.

5. De raadsleden vroegen zich af of de afgestudeerde tweetalige leraren aan de slag gaan binnen hun eigen taalgemeenschappen (NL en FR) of is dat eerder diffuus (NL TT afgestudeerden die les geven in het FR onderwijs en vice versa)? Kortom; weten we waar deze afgestudeerden aan de slag gaan?

Op dit ogenblik beschikken we niet over een totaalbeeld van de tewerkstellingsplaatsen van de EhB-afgestudeerden. We weten wel dat ongeveer 30% van de ehB-afgestudeerden in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel tewerkgesteld is. Over de resterende 70% kan er momenteel geen sluitend antwoord worden gegeven.

We kregen nog geen antwoord van het HEFF met betrekking tot de tewerkstellingsplaatsen van zijn afgestudeerden.